Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 9. marca 2017 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Osobné údaje — Ochrana fyzických osôb pri spracovaní týchto údajov — Smernica 95/46/ES — Článok 6 ods. 1 písm. e) — Údaje, ktoré sa musia zverejniť v registri spoločností — Prvá smernica 68/151/EHS — Článok 3 — Zrušenie dotknutej spoločnosti — Obmedzenie prístupu tretích osôb k týmto údajom“

Vo veci C-398/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko) z 21. mája 2015 a doručený Súdnemu dvoru 23. júla 2015, ktorý súvisí s konaním:

Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce

proti

Salvatoremu Mannimu,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predseda druhej komory M. Ilešič (spravodajca), sudcovia A. Prechal, A. Rosas, C. Toader a E. Jarašiūnas,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: I. Illéssy, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 15. júna 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce, v zastúpení: L. Caprioli, avvocato,

— talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci E. De Bonis a P. Grasso, avvocati dello Stato,

— česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a J. Möller, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: taliančina.

— Írsko, v zastúpení: E. Creedon, J. Quaney a A. Joyce, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. Carroll, barrister,

— poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

— portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo a C. Vieira Guerra, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: P. Costa de Oliveira, D. Nardi a H. Støvlbæk, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. septembra 2016,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 3 prvej smernice Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého spoločenstva (Ú. v. ES L 65, 1968, s. 8; Mim. vyd. 17/001, s. 3), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/58/ES z 15. júla 2003 (Ú. v. EÚ L 221, 2003, s. 13; Mim. vyd. 17/001, s. 304) (ďalej len „smernica 68/151“), ako aj článku 6 ods. 1 písm. e) smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov (Ú. v. ES L 281, 1995, s. 31; Mim. vyd. 13/015, s. 355).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce (Obchodná, priemyselná, remeselná a poľnohospodárska komora Lecce, Taliansko, ďalej len „obchodná komora v Lecce“) a pánom Salvatorem Mannim vo veci odmietnutia tejto komory vymazať určité osobné údaje týkajúce sa pána Manniho z registra spoločností.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 68/151

3 Ako sa spresňuje v odôvodnení 3 smernice 2003/58, modernizácia smernice 68/151 by mala predovšetkým napomôcť splniť dôležitý cieľ, „ktorým je dosiahnutie ľahšieho a rýchlejšieho prístupu k informáciám spoločností pre zainteresované strany, ale mala by aj výrazne zjednodušiť formality pri zverejňovaní uložené spoločnostiam“.

4 Odôvodnenia smernice 68/151 znejú:

„keďže koordinácia ustanovená v článku 54 ods. 3 písm. g) [Zmluvy EHS] a vo Všeobecnom programe zrušenia prekážok obmedzujúcich slobodu usadiť sa predstavuje naliehavú záležitosť, najmä vo vzťahu k akciovým spoločnostiam, komanditným spoločnostiam na akcie a spoločnostiam s obmedzeným ručením, keďže činnosť týchto spoločností často prekračuje hranice štátu;

keďže koordinácia vnútroštátnych predpisov týkajúcich sa zverejňovania, účinnosti záväzkov prijatých týmito spoločnosťami a ich neplatnosti je osobitne dôležitá, najmä na ochranu záujmov tretích osôb;

keďže v týchto záležitostiach sa predpisy spoločenstva vo vzťahu k týmto spoločnostiam musia prijať súčasne, pretože jedinou ochranou, ktoré tieto poskytujú pre tretie osoby, sú ich aktíva;

keďže zverejnenie by malo tretím osobám umožniť oboznámiť sa s podstatnými dokladmi spoločnosti, ako aj s niektorými údajmi o nej, najmä údajmi o osobách, ktoré sú oprávnené zaväzovať spoločnosť;

keďže ochrana tretích osôb musí byť zabezpečená ustanoveniami, ktoré v najväčšej možnej miere obmedzujú dôvody, pre ktoré by záväzky prijaté v mene spoločnosti boli neúčinné;

keďže na zabezpečenie právnej istoty vo vzťahoch medzi spoločnosťou a tretími osobami, a tiež medzi spoločníkmi navzájom je potrebné obmedziť prípady, keď môžu nastať neplatnosti a retroaktívny účinok vyhlásenia neplatnosti a stanoviť krátku lehotu, v ktorej tretie osoby môžu podať námietku proti takémuto vyhláseniu“.

5 Podľa článku 1 smernice 68/151 sa koordinačné opatrenia nariadené touto smernicou vzťahujú na zákony, iné predpisy a správne opatrenia členských štátov týkajúce sa druhov spoločností vymenovaných v tomto ustanovení, medzi ktorými je v prípade Talianskej republiky uvedená *società a responsabilità limitata* (spoločnosť s ručením obmedzeným).

6 Článok 2 tejto smernice, ktorý sa nachádza v oddiele I tejto smernice nazvanej „Zverejňovanie“, stanovuje:

„1. Členské štáty prijmú opatrenia potrebné na zabezpečenie, aby spoločnosti povinne zverejňovali prinajmenšom nasledujúce doklady a údaje:

…

d) vymenovanie, skončenie funkcie a údaje o osobách, ktoré buď ako zákonom stanovený orgán, alebo ako členovia takéhoto orgánu:
   i) sú oprávnené zastupovať spoločnosť v konaniach s tretími osobami a v konaniach pred súdom;
   ii) zúčastňujú sa na správe spoločnosti, dohľade alebo kontrole nad ňou.

…

h) likvidáciu [zrušenie – *neoficiálny preklad*] spoločnosti;

…

j) vymenovanie konkurzných správcov [likvidátorov – *neoficiálny preklad*], údaje o nich a ich právomoci, pokiaľ tieto právomoci výslovne a výhradne nevyplývajú zo zákona alebo zo stanov spoločnosti;

k) ukončenie likvidácie a v členských štátoch, v ktorých má výmaz z registra právne dôsledky, aj výmaz z registra.“

7 Článok 3 uvedenej smernice, ktorý sa nachádza v tom istom oddiele, stanovuje:

„1. V každom členskom štáte sa v centrálnom registri, obchodnom registri alebo v registri spoločností založí spis pre každú spoločnosť v ňom zapísanú.

2. Všetky doklady a údaje, ktoré sa musia zverejniť podľa článku 2, sa uchovajú v spise alebo sa vložia do registra; predmet zápisu do registra v každom prípade musí byť zrejmý zo spisu.

…

3. Kópiu všetkých alebo časti dokladov alebo údajov uvedených v článku 2 musí byť možné získať na základe podania žiadosti. Najneskôr od 1. januára 2007 sa žiadosti môžu predkladať do registra v papierovej podobe alebo elektronicky podľa voľby žiadateľa.

Od dátumu, ktorý si zvolí každý členský štát, najneskôr však od 1. januára 2007, sa musia dať kópie uvedené v prvom pododseku získať z registra v papierovej podobe alebo elektronicky podľa voľby žiadateľa. Uvedený postup platí v prípade všetkých dokladov a údajov bez ohľadu na to, či boli podané pred alebo po zvolenom dátume. Členské štáty sa však môžu rozhodnúť, že všetky alebo určité typy dokumentov a náležitostí, ktoré boli založené v papierovej podobe najneskôr do 31. decembra 2006, sa nebudú dať získať z registra elektronicky, ak medzi dátumom založenia a dátumom podania žiadosti do registra uplynul určitý stanovený čas. Tento stanovený čas nesmie byť kratší než 10 rokov.

…“

8 Smernica 68/151 bola zrušená a nahradená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/101/ES zo 16. septembra 2009 o koordinácii záruk, ktoré sa od obchodných spoločností v zmysle článku 48 druhého odseku zmluvy vyžadujú v členských štátoch na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto záruk (Ú. v. EÚ L 258, 2009, s. 11), ktorá bola následne zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2012/17/EÚ z 13. júna 2012 (Ú. v. EÚ L 156, 2012, s. 1).

9 Smernica 2012/17 najmä doplnila do smernice 2009/101 článok 7a, ktorý spresňuje:

„Spracovanie osobných údajov uskutočňované v kontexte tejto smernice je predmetom úpravy smernice 95/46/ES…“

10 Vzhľadom na obdobie, kedy došlo k skutkovým okolnostiam sporu vo veci samej, sa však tento spor naďalej riadi smernicou 68/151.

Smernica 95/46

11 Smernica 95/46, ktorej cieľom je podľa jej článku 1 chrániť základné práva a slobody fyzických osôb, a najmä ich právo na súkromie v súvislosti so spracovaním osobných údajov, ako aj nebrániť voľnému toku týchto údajov, vo svojich odôvodneniach 10 a 25 stanovuje:

„(10) keďže cieľom vnútroštátnych právnych predpisov o spracovaní osobných údajov je chrániť základné práva a slobody, najmä právo na súkromie, čo sa rešpektuje tak v článku 8 Európskeho dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd [, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950,], ako aj vo všeobecných zásadách práva spoločenstva; keďže z toho dôvodu aproximáci[a] týchto právnych predpisov nesmie mať za následok zníženie ochrany, ktorú poskytujú, ale naopak musí sa snažiť zabezpečiť vysokú úroveň ochrany v spoločenstve;

…

(25) keďže zásady ochrany sa musia na jednej strane odrážať v povinnostiach kladených na osoby… zodpovedné za spracovanie, najmä pokiaľ ide o kvalitu údajov, technické zabezpečenie, oznámenia kontrolným orgánom, a okolnosti, za ktorých sa môže vykonávať spracovanie, a na

druhej strane v práve delegovanom na jednotlivcov, o ktorých sa údaje spracovávajú, aby boli informovaní, že sa uskutočňuje spracovanie, aby sa pozreli na údaje, aby žiadali opravy a, aby za určitých okolností mali námietky proti spracovaniu“.

12 Článok 2 smernice 95/46 stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa používajú tieto definície:

a) ‚osobné údaje‘ sú akékoľvek informácie týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby (dotknutej osoby), pričom určená osoba je osoba, ktorú možno priamo alebo nepriamo identifikovať najmä pomocou identifikačného čísla alebo jedného alebo viacerých faktorov špecifických pre jej fyzickú, fyziologickú, duševnú, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu;

b) ‚spracovanie osobných údajov‘ (‚spracovanie‘) znamená akúkoľvek operáciu alebo komplex operácií, ktorá sa vykonáva na osobných údajoch, či už automatickými prostriedkami, alebo nie, ako je zber, zaznamenávanie, organizácia, uskladnenie, úprava alebo nahradenie, vyhľadávanie, nahliadnutie, používanie, odhalenie prenosom, šírenie alebo sprístupnenie iným spôsobom, upravenie alebo kombinácia, blokovanie, vymazanie alebo zničenie;

…

d) ‚kontrolór [prevádzkovateľ – *neoficiálny preklad*]‘ znamená fyzickú alebo právnickú osobu, verejný orgán, agentúru alebo akýkoľvek iný orgán, ktorý sám, alebo v spojení s inými, určí účely a prostriedky spracovania osobných údajov; tam, kde sú účely a prostriedky spracovania stanovené vnútroštátnymi zákonmi a nariadeniami, alebo zákonmi a nariadeniami spoločenstva, ten, kto spracovanie riadi, alebo konkrétne kritériá pre jeho menovanie, môžu byť navrhnuté na základe vnútroštátneho práva alebo práva spoločenstva;

…“

13 Článok 3 uvedenej smernice nazvaný „Rozsah“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Táto smernica sa uplatňuje na spracovanie osobných údajov vcelku alebo čiastočných údajov, automatickými prostriedkami, a na spracovanie osobných údajov inými, ako automatickými prostriedkami, ktoré tvoria časť registračného systému alebo určených pre to, aby tvorili časť registračného systému.“

14 V kapitole II v oddiele I smernice 95/46 nazvanom „Princípy týkajúce sa kvality údajov“ článok 6 tejto smernice znie:

„1. Členské štáty zabezpečia, že osobné údaje musia byť:

a) spracované spravodlivo a zákonne;

b) zhromaždené na špecifikované, explicitné a zákonné účely a nebudú sa ďalej spracovávať spôsobmi, ktoré nie sú zlučiteľné s týmito účelmi. Ďalšie spracovanie údajov pre historické, štatistické alebo vedecké účely sa nepovažuje za nezlučiteľné, pod podmienkou, že členské štáty zabezpečia primerané bezpečnostné opatrenia;

c) adekvátne, relevantné a nie neprimerané vo vzťahu k účelom, pre ktoré sú zhromažďované a/alebo ďalej spracované;

d) presné a tam, kde je to nevyhnutné, udržiavané aktuálne; musí sa vykonať každé primerané opatrenie, aby sa zaistilo, že údaje, ktoré sú nepresné alebo neúplné, so zreteľom na účely, pre ktoré boli zhromažďované, alebo pre ktoré sú ďalej spracovávané sa vymažú alebo skorigujú;

e) udržiavané vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu osôb pracujúcich s údajmi počas obdobia ktoré je nevyhnutné na účely [obdobia, ktoré neprekračuje obdobie nevyhnutné na dosiahnutie cieľov – *neoficiálny preklad*], pre ktoré boli údaje zhromažďované, alebo pre ktoré sú ďalej spracovávané. Členské štáty stanovia primerané bezpečnostné opatrenia pre osobné údaje uložené na dlhšie obdobia pre historické, štatistické alebo vedecké použitie.

2. Úlohou kontrolóra [prevádzkovateľa – *neoficiálny preklad*] je zaistiť, aby sa vyhovelo odseku 1.“

15 V kapitole II v oddiele II smernice 95/46 nazvanom „Kritériá na uzákonenie spracovania údajov“ článok 7 tejto smernice stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby bolo možné osobné údaje spracovať, iba ak:

…

c) spracovanie je nevyhnutné na vyhovenie právnemu záväzku, ktorého subjektom je kontrolór [na splnenie zákonnej povinnosti, ktorou je prevádzkovateľ viazaný – *neoficiálny preklad*],

alebo

…

e) spracovanie je nevyhnutné na splnenie úlohy vykonávanej vo verejnom záujme alebo v uplatňovaní oficiálneho poverenia zvereného kontrolórovi [prevádzkovateľovi – *neoficiálny preklad*], alebo tretej strane, ktorej sa údaje odhalia;

alebo

f) spracovanie je nevyhnutné pre účely legitímnych záujmov, ktoré plní kontrolór [prevádzkovateľ – *neoficiálny preklad*], alebo tretia strana alebo strany, ktorým sú údaje odhalené, s výnimkou, ak takéto záujmy sú prevýšené záujmami týkajúcimi sa základných práv a slobôd osoby pracujúcej s údajmi, ktoré potrebujú ochranu podľa článku 1 ods. 1“

16 Článok 12 tej istej smernice s názvom „Právo prístupu“ stanovuje:

„Členské štáty zaručia osobe pracujúcej s údajmi právo získať od kontrolóra [prevádzkovateľa – *neoficiálny preklad*]:

…

b) ak je to vhodné úpravu, vymazanie alebo zablokovanie údajov, ktorých spracovanie nezodpovedá ustanoveniam tejto smernice, najmä z dôvodu neúplného alebo nepresného charakteru údajov;

…“

17 Článok 14 smernice 95/46 nazvaný „Právo na vznesenie námietok osoby pracujúcej s údajmi [Právo dotknutej osoby na vznesenie námietok – *neoficiálny preklad*]“ stanovuje:

„Členské štáty zaručia osobe pracujúcej s údajmi [dotknutej osobe – *neoficiálny preklad*]:

a) aspoň v prípadoch uvedených v článku 7 písm. e) a f) kedykoľvek vzniesť námietky z nevyvrátiteľných zákonných [z prevažujúcich a legitímnych – *neoficiálny preklad*] dôvodov týkajúcich sa jeho [jej – *neoficiálny preklad*] konkrétnej situácie proti spracovaniu údajov, ktoré sa ho [jej – *neoficiálny preklad*] týkajú, iba ak to nie je upravené inak vnútroštátnym právom. Tam, kde existuje oprávnená námietka, nesmie spracovanie zahájené kontrolórom [prevádzkovateľom – *neoficiálny preklad*] už viac zahŕňať tieto údaje;

…“

18 Článok 28 ods. 1 smernice 95/46 stanovuje, že každý členský štát zriadi dozorný orgán monitorujúci dodržiavanie ustanovení prijatých členskými štátmi v súlade s touto smernicou.

Talianske právo

19 Článok 2188 Codice civile (Občiansky zákonník) stanovuje:

„Zriaďuje sa register spoločností, do ktorého sa zapisujú údaje stanovené zákonom.

Register vedie úrad registra spoločností pod dohľadom sudcu povereného predsedom súdu.

Register je verejný.“

20 Článok 8 ods. 1 a 2 legge n. 580 – Riordinamento delle camere di commercio, industria, artigianato e agricoltura (zákon č. 580 o reorganizácii obchodných, priemyselných, remeselných a poľnohospodárskych komôr) z 29. decembra 1993 (riadna príloha ku GURI č. 7 z 11. januára 1994), stanovuje, že vedenie obchodného, priemyselného, remeselného a poľnohospodárskeho registra sa zveruje obchodným, priemyselným, remeselným a poľnohospodárskym komorám.

21 Decreto del Presidente della Repubblica n. 581 – Regolamento di attuazione dell’articolo 8 della legge 29 dicembre 1993, n. 580, in materia di istituzione del registro delle imprese di cui all’articolo 2188 del codice civile (dekrét prezidenta republiky č. 581, ktorým sa vykonáva článok 8 zákona č. 580 z 29. decembra 1993, týkajúci sa zriadenia registra spoločností uvedeného v článku 2188 Občianskeho zákonníka) zo 7. decembra 1995 (GURI č. 28, z 3. februára 1996) upravuje niektoré aspekty, ktoré sa týkajú registra spoločností.

22 Prebratie smernice 95/46 do talianskeho práva zabezpečuje decreto legislativo n. 196 – Codice in materia di protezione dei dati personali (legislatívny dekrét č. 196, ktorým sa stanovuje kódex v oblasti ochrany osobných údajov) z 30. júna 2003 (riadna príloha ku GURI č. 174 z 29. júla 2003).

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

23 Pán Manni je jediným konateľom spoločnosti Italiana Costruzioni Srl, ktorej bola zadaná zákazka na výstavbu turistického komplexu.

24 Podaním z 12. decembra 2007 podal pán Manni žalobu na obchodnú komoru v Lecce, pričom tvrdil, že bytové jednotky v tomto komplexe sa nepredávajú z toho dôvodu, že z registra spoločností vyplýva, že bol jediným konateľom a likvidátorom spoločnosti Immobiliare e Finanziaria Salentina Srl (ďalej len „Immobiliare Salentina“), na ktorú bol v roku 1992 vyhlásený konkurz a ktorá bola po skončení likvidácie vymazaná z registra spoločností 7. júla 2005.

25 V rámci tejto žaloby pán Manni tvrdí, že jeho osobné údaje, ktoré sú uvedené v registri spoločností, spracúvali informačné spoločnosti špecializované na zhromažďovanie a spracovanie obchodných informácií a na hodnotenie rizík („rating“), a že obchodná komora v Lecce napriek žiadosti v tomto zmysle nepristúpila k ich výmazu.

26 Pán Manni tak navrhoval, aby sa jednak nariadilo obchodnej komore v Lecce vymazať, anonymizovať alebo zablokovať údaje, ktoré ho spájajú s konkurzom spoločnosti Immobiliare Salentina, a jednak aby bola tejto obchodnej komore uložená povinnosť nahradiť škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu poškodenia jeho dobrej povesti.

27 Rozsudkom z 1. augusta 2011 Tribunale di Lecce (súd v Lecce, Taliansko) tomuto návrhu vyhovel, keď obchodnej komore v Lecce nariadil anonymizovať údaje, ktoré spájajú pána Manniho s konkurzom spoločnosti Immobiliare Salentina, a uložil jej povinnosť nahradiť škodu vzniknutú pánovi Mannimu, ktorá bola stanovená vo výške 2 000 eur, zvýšenú o úroky a trovy konania.

28 Tribunale di Lecce (súd v Lecce) totiž konštatoval, že „údaje spájajúce meno fyzickej osoby s krízovou fázou života podniku (akou je konkurz) nemôžu byť v prípade neexistencie osobitného všeobecného záujmu na ich uchovávaní a šírení zapísané natrvalo“. Keďže Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu dobu zápisu, uvedený súd usúdil, že „po uplynutí primeranej doby“ od skončenia konkurzu a výmazu spoločnosti z registra zaniká potreba a užitočnosť v zmysle zákonného dekrétu č. 196 uvádzať meno bývalého jediného konateľa tejto spoločnosti v čase konkurzu, pričom verejný záujem na „‚historickej pamäti‘ existencie spoločnosti a problémov, ktorými si prešla, [možno] do veľkej miery zabezpečiť aj prostredníctvom anonymizovaných údajov“.

29 Corte suprema di cassazione (Najvyšší kasačný súd, Taliansko), na ktorý podala obchodná komora v Lecce proti tomuto rozsudku kasačný opravný prostriedok, rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má zásada uchovávania osobných údajov vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu dotknutých osôb počas obdobia, ktoré neprekračuje obdobie nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, pre ktoré boli údaje zhromažďované alebo sú ďalej spracúvané, stanovená v článku 6 ods. 1 písm. e) smernice 95/46, prebratej prostredníctvom legislatívneho dekrétu č. 196 z 30. júna 2003, prednosť pred režimom zverejňovania registra spoločností, a teda bráni tomuto režimu stanovenému smernicou 68/151, ako aj vnútroštátnym právom v článku 2188 Občianskeho zákonníka a v článku 8 zákona č. 580 z 29. decembra 1993, v časti, kde sa vyžaduje, aby sa mohol ktokoľvek a bez časového obmedzenia oboznámiť s príslušnými údajmi týkajúcimi sa fyzických osôb?

2. Umožňuje článok 3 smernice 68/151, aby tieto údaje, odchylne od pravidiel neobmedzeného obdobia a nešpecifikovaných príjemcov údajov zverejnených v registri spoločností, už nepodliehali ‚režimu zverejňovania‘ v uvedenom dvojakom zmysle, aby dané údaje boli k dispozícii iba na obmedzené obdobie alebo pre určených príjemcov, a to na základe posúdenia konkrétneho prípadu vykonaného správcom údajov?“

O prejudiciálnych otázkach

30 Svojimi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa článok 3 smernice 68/151 a článok 6 ods. 1 písm. e) smernice 95/46 majú vykladať v tom zmysle, že členské štáty môžu, dokonca musia fyzickým osobám uvedeným v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) smernice 68/151 umožniť žiadať od orgánu zodpovedného za vedenie registra spoločností po uplynutí určitej lehoty od zrušenia dotknutej spoločnosti a na základe posúdenia konkrétneho prípadu, obmedzenie prístupu k osobným údajom uvedeným v tomto registri, ktoré sa týkajú týchto osôb.

31 Na úvod treba uviesť, že vec sama a prejudiciálne otázky položené Súdnemu dvoru sa netýkajú len neskoršieho spracovania údajov sporných v prejednávanej veci uskutočneného spoločnosťou špecializovanou na ratingové činnosti, o ktoré ide v bode 25 tohto rozsudku, ale aj prístupu tretích osôb k takým údajom uvedeným v registri spoločností.

32 V tejto súvislosti treba na začiatok uviesť, že podľa článku 2 ods. 1 písm. d) smernice 68/151 sú členské štáty povinné prijať opatrenia potrebné na zabezpečenie, aby spoločnosti povinne zverejňovali prinajmenšom vymenovanie, skončenie funkcie a údaje o osobách, ktoré sú buď ako zákonom stanovený orgán, alebo ako členovia takéhoto orgánu oprávnené zastupovať spoločnosť v konaniach s tretími osobami a v konaniach pred súdom, alebo sa zúčastňujú na správe spoločnosti, dohľade alebo kontrole nad ňou. Okrem toho podľa tohto článku 2 ods. 1 písm. j) treba tiež uverejniť vymenovanie a totožnosť likvidátorov a v zásade aj ich právomoci.

33 Podľa článku 3 ods. 1 až 3 smernice 68/151 majú byť tieto údaje v každom členskom štáte zapísané buď do centrálneho registra, alebo do obchodného registra či registra spoločností (ďalej spoločne len „register“), a na žiadosť musí byť možné získať úplný alebo čiastočný výpis týchto údajov.

34 Treba konštatovať, že údaje týkajúce sa totožnosti osôb, na ktoré sa vzťahuje článok 2 ods. 1 písm. d) a j) smernice 68/1512, sú ako informácie, ktoré sa týkajú identifikovanej alebo identifikovateľnej fyzickej osoby, „osobnými údajmi“ v zmysle článku 2 písm. a) smernice 95/46. Z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že skutočnosť, že tieto informácie sú zasadené do kontextu výkonu povolania, ich nemôžu zbaviť ich charakteru ako osobných údajov (pozri rozsudok zo 16. júla 2015, ClientEarth a PAN Europe/EFSA, C-615/13 P, EU:C:2015:489, bod 30, ako aj citovanú judikatúru).

35 Zapisovaním a uchovávaním uvedených informácií v registri a prípadným ich poskytnutím na požiadanie tretím osobám orgán zodpovedný za vedenie tohto registra „spracováva osobné údaje“, za ktorých spracovanie je „zodpovedný“ v zmysle definícií poskytnutých v článku 2 písm. b) a d) smernice 95/46.

36 Spracovanie osobných údajov, ktoré sa takto uskutočňuje v rámci výkonu článku 2 ods. 1 písm. d) a j) a článku 3 smernice 68/151, podlieha smernici 95/46 podľa jej článkov 1 a 3. To je v súčasnosti navyše výslovne stanovené v článku 7a smernice 2009/101, zmenenej a doplnenej smernicou 2012/17, ktorá má však v tejto súvislosti iba deklaratórnu hodnotu. Ako na pojednávaní uviedla Európska komisia, normotvorca Európskej únie totiž považoval za užitočné pripomenúť túto okolnosť v kontexte legislatívnych zmien zavedených smernicou 2012/17 a jej cieľom je zabezpečiť interoperabilitu registrov členských štátov, pretože tieto zmeny naznačujú nárast intenzity pri spracovaní osobných údajov.

37 V súvislosti so smernicou 95/46 je namieste pripomenúť, že ako vyplýva z jej článku 1 a z jej odôvodnenia 10, jej účelom je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb, a najmä ich právo na súkromie v súvislosti so spracovaním osobných údajov (pozri rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google, C-131/12, EU:C:2014:317, bod 66, ako aj citovanú judikatúru).

38 Podľa odôvodnenia 25 smernice 95/46 sa ňou stanovené zásady ochrany musia na jednej strane odrážať v povinnostiach kladených na osoby, ktoré spracúvajú údaje, najmä pokiaľ ide o kvalitu údajov, technické zabezpečenie, oznámenia dozorným orgánom, a okolnosti, za akých sa môže vykonávať spracovanie, a na druhej strane v práve priznanom jednotlivcom, ktorých údaje sa spracovávajú, aby boli informovaní, že sa uskutočňuje spracovanie, aby mali prístup k týmto údajom, aby mohli žiadať opravy a aby za určitých okolností mohli podať námietky proti spracovaniu.

39 Súdny dvor už rozhodol, že ustanovenia smernice 95/46 sa majú v rozsahu, v akom upravujú spracovanie osobných údajov, ktoré môže viesť k porušeniu základných slobôd, a predovšetkým práva na rešpektovanie súkromného života, nevyhnutne vykladať s prihliadnutím na základné práva zaručené Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“) (pozri rozsudok zo 6. októbra 2015, Schrems, C-362/14, EU:C:2015:650, bod 38 a citovanú judikatúru).

40 Článok 7 Charty teda zaručuje právo na rešpektovanie súkromného života, kým článok 8 Charty výslovne upravuje právo na ochranu osobných údajov. Odseky 2 a 3 tohto posledného uvedeného článku spresňujú, že tieto údaje musia byť riadne spracované na určené účely na základe súhlasu dotknutej osoby alebo na inom oprávnenom základe ustanovenom zákonom, že každý má právo na prístup k zhromaždeným údajom, ktoré sa ho týkajú, a právo na ich opravu a že dodržiavanie týchto pravidiel podlieha kontrole nezávislého orgánu. Tieto požiadavky sú vykonané najmä článkami 6, 7, 12, 14 a 28 smernice 95/46.

41 Konkrétne, pokiaľ ide o všeobecné podmienky týkajúce sa zákonnosti, ktoré ukladá smernica 95/46, treba pripomenúť, že s výhradou výnimiek, ktoré pripúšťa jej článok 13, každé spracovanie osobných údajov musí byť na jednej strane v súlade s princípmi týkajúcimi sa charakteru údajov uvedenými v článku 6 tejto smernice a na druhej strane s princípmi týkajúcimi sa odôvodnenia spracúvania údajov uvedenými v článku 7 uvedenej smernice (pozri najmä rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google, C-131/12, EU:C:2014:317, bod 71, ako aj citovanú judikatúru).

42 V tejto súvislosti treba konštatovať, ako uviedol generálny advokát v bode 52 svojich návrhov, že spracovanie osobných údajov, ktoré uskutočňuje orgán zodpovedný za vedenie registra v rámci výkonu článku 2 ods. 1 písm. d) a j) a článku 3 smernice 68/151, rešpektuje viacero princípov týkajúcich sa oprávnenia na spracovanie osobných údajov, ktoré sú vymenované v článku 7 smernice 95/46, konkrétne ide o princípy uvedené v písm. c), týkajúce sa splnenia zákonnej povinnosti, v písm. e), týkajúce sa splnenia úloh vykonávaných vo verejnom záujme alebo v uplatňovaní oficiálneho poverenia, a v písm. f), týkajúce sa splnenia legitímnych záujmov, ktoré plní prevádzkovateľ alebo tretia strana alebo strany, ktorým sú údaje odhalené.

43 V súvislosti s princípom týkajúcim sa oprávnenia stanoveným v článku 7 písm. e) smernice 95/46 treba pripomenúť, že Súdny dvor už mal príležitosť rozhodnúť, že činnosť orgánu verejnej moci spočívajúca jednak v ukladaní údajov, ktoré sú podniky povinné oznamovať na základe zákonnej povinnosti, do databázy, a jednak v umožnení záujemcom nahliadnuť do nej a/alebo vyhotovovať z nej výpisy, patrí do výkonu právomocí verejnej moci (pozri rozsudok z 12. júla 2012, Compass-Datenbank, C-138/11, EU:C:2012:449, body 40 a 41). Taká činnosť je navyše v zmysle tohto ustanovenia úlohou verejného záujmu.

44 Účastníci konania vo veci samej vedú spor o tom, či orgán zodpovedný za vedenie tohto registra musí po uplynutí určitej lehoty po skončení činnosti spoločnosti a na žiadosť dotknutej osoby rozhodnúť buď o výmaze alebo anonymizácii týchto osobných údajov alebo obmedziť ich verejný charakter. V tomto kontexte sa vnútroštátny súd najmä pýta, či taká povinnosť vyplýva z článku 6 ods. 1 písm. e) smernice 95/46.

45 Podľa článku 6 ods. 1 písm. e) smernice 95/46 členské štáty stanovia, že osobné údaje musia byť udržiavané vo forme, ktorá umožňuje identifikáciu dotknutých osôb počas obdobia, ktoré neprekračuje obdobie nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, na ktoré boli údaje zhromažďované alebo sú ďalej

spracovávané. Členské štáty stanovia primerané bezpečnostné opatrenia pre osobné údaje uložené na dlhšie obdobia pre historické, štatistické alebo vedecké použitie. Podľa odseku 2 tohto článku prislúcha prevádzkovateľovi zabezpečiť rešpektovanie týchto princípov.

46 V prípade, že nie je splnená podmienka uložená článkom 6 ods. 1 písm. e) smernice 95/46, členské štáty podľa článku 12 písm. b) tejto smernice zaručia dotknutej osobe právo získať od prevádzkovateľa, ak je to vhodné, vymazanie alebo zablokovanie dotknutých údajov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google, C-131/12, EU:C:2014:317, bod 70).

47 Navyše podľa článku 14 prvého odseku písm. a) smernice 95/46 členské štáty zaručia dotknutej osobe aspoň v prípadoch uvedených v jej článku 7 písm. e) a f) právo kedykoľvek vzniesť námietky z prevažujúcich a legitímnych dôvodov týkajúcich sa jeho konkrétnej situácie proti spracovaniu údajov, ktoré sa ho týkajú, pokiaľ vnútroštátne právo nestanovuje opak. Zváženie záujmov, ktoré sa musí uskutočniť v rámci uvedeného článku 14 prvého odseku písm. a), tak umožňuje podrobnejšie zohľadniť všetky okolnosti ovplyvňujúce konkrétnu situáciu údajového subjektu. V prípade odôvodnenej námietky sa spracovanie vykonané prevádzkovateľom už nesmie týkať týchto údajov (pozri rozsudok z 13. mája 2014, Google Spain a Google, C-131/12, EU:C:2014:317, bod 76).

48 Na účely určenia, či členské štáty sú podľa článku 6 ods. 1 písm. e), článku 12 písm. b) alebo článku 14 prvého odseku písm. a) smernice 95/46 povinné stanoviť pre fyzické osoby uvedené v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) smernice 68/151 právo žiadať od orgánu povereného vedením registra po určitej dobe vymazanie alebo zablokovanie osobných údajov zapísaných v tomto registri, alebo obmedziť prístup k nim, treba najskôr zistiť cieľ tohto zápisu.

49 V tejto súvislosti z odôvodnení a názvu smernice 68/151 vyplýva, že v nej stanovené zverejnenie má najmä chrániť záujmy tretích osôb vo vzťahu k akciovým spoločnostiam alebo spoločnostiam s ručením obmedzeným, pretože tieto spoločnosti ručia vo vzťahu k tretím osobám iba majetkom spoločnosti. Na tento účel má zverejnenie tretím osobám umožniť oboznámiť sa s podstatnými dokladmi spoločnosti, ako aj s niektorými údajmi o nej, najmä údajmi o osobách, ktoré sú oprávnené zaväzovať spoločnosť.

50 Súdny dvor navyše už konštatoval, že účelom smernice 68/151 je zabezpečiť právnu istotu vo vzťahoch medzi spoločnosťou a tretími osobami v kontexte zintenzívnenia obchodu medzi členskými štátmi v dôsledku vytvorenia spoločného trhu a v tomto kontexte je dôležité, aby sa každá osoba, ktorá chce založiť a rozvíjať obchodné vzťahy so spoločnosťami nachádzajúcimi sa v iných členských štátoch, mohla ľahko oboznámiť s podstatnými údajmi týkajúcimi sa zloženia obchodných spoločností a právomocí osôb, ktoré sú oprávnené konať v ich mene, čo si vyžaduje, aby všetky relevantné údaje boli výslovne uvedené v registri (pozri v tomto zmysle rozsudok z 12. novembra 1974, Haaga, 32/74, EU:C:1974:116, bod 6).

51 Z judikatúry Súdneho dvora okrem toho vyplýva, že cieľom zverejnenia stanoveného v článku 3 smernice 68/151 je možnosť informovať všetky dotknuté tretie osoby bez toho, aby museli preukázať právo alebo záujem vyžadujúce ochranu. V tejto súvislosti konštatoval, že samotné znenie článku 54 ods. 3 písm. g) Zmluvy o EHS, na ktorom je založená táto smernica, uvádza všeobecne cieľ ochrany záujmov tretích osôb bez rozlišovania alebo vylúčenia určitých skupín osôb, takže pojem tretie osoby v zmysle tohto článku nemožno obmedziť na veriteľov dotknutej spoločnosti (pozri rozsudok zo 4. decembra 1997, Daihatsu Deutschland, C-97/96, EU:C:1997:581, body 19, 20 a 22, ako aj uznesenie z 23. septembra 2004, Springer, C-435/02 a C-103/03, EU:C:2004:552, body 29 a 33).

52 Ďalej, pokiaľ ide o otázku, či na účely dosiahnutia cieľa uvedeného v článku 3 smernice 68/151 je v zásade potrebné, aby osobné údaje fyzických osôb uvedené v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) tejto smernice ostali zapísané v registri a/alebo boli na žiadosť prístupné všetkým tretím osobám aj po skončení činnosti a zrušení dotknutej spoločnosti, treba konštatovať, že uvedená smernica v tejto súvislosti neobsahuje nijaké spresnenie.

53 Ako však tiež uviedol generálny advokát v bodoch 73 a 74 svojich návrhov, je nesporné, že dokonca aj po zrušení spoločnosti môžu pretrvávať práva a právne vzťahy týkajúce sa tejto spoločnosti. V prípade sporu sa údaje uvedené v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) smernice 68/151 môžu prejaviť ako relevantné, napríklad na účely posúdenia, či konanie v mene spoločnosti počas jej činnosti bolo zákonné, alebo aby tretie osoby mohli podať žalobu proti členom jej orgánov či jej likvidátorom.

54 Okrem toho v závislosti od premlčacích dôb uplatniteľných v rozličných členských štátoch môžu ešte aj niekoľko rokov po zániku spoločnosti vzniknúť otázky, ktoré si vyžadujú nakladanie s týmito údajmi.

55 Vzhľadom na množstvo možných scenárov, v ktorých sa aktéri môžu nachádzať vo viacerých členských štátoch, ako aj na výrazné rozdiely v premlčacích dobách v rozličných vnútroštátnych právnych poriadkoch upravujúcich rôzne právne oblasti, na ktoré poukázala Komisia, sa za súčasného stavu nejaví ako možné stanoviť jednotnú lehotu, ktorá začína plynúť zrušením spoločnosti a po jej uplynutí by už nebolo potrebné zapísanie a zverejnenie uvedených údajov v registri.

56 Za týchto podmienok nemôžu členské štáty podľa článku 6 ods. 1 písm. e) a článku 12 písm. b) smernice 95/46 zaručiť fyzickým osobám uvedeným v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) smernice 68/151 právo dosiahnuť, v zásade po uplynutí určitej lehoty od zrušenia dotknutej spoločnosti, vymazanie osobných údajov týkajúcich sa týchto osôb, ktoré boli zapísané do registra podľa posledného uvedeného ustanovenia, alebo zablokovanie týchto údajov pre verejnosť.

57 Tento výklad článku 6 ods. 1 písm. e) a článku 12 písm. b) smernice 95/46 nevedie ani k neprimeranému zásahu do základných práv dotknutých osôb, akými sú najmä ich právo na rešpektovanie súkromného života a ich právo na ochranu osobných údajov zaručené v článkoch 7 a 8 Charty.

58 Článok 2 ods. 1 písm. d) a j) a článok 3 smernice 68/151 totiž na jednej strane stanovujú zverejnenie iba obmedzeného počtu osobných údajov, a to údajov o totožnosti a funkciách osôb, ktoré sú oprávnené zastupovať spoločnosť v konaniach s tretími osobami a v konaniach pred súdom, alebo sa zúčastňujú na správe spoločnosti, dohľade alebo kontrole nad ňou, alebo ktoré boli vymenované za jej likvidátora.

59 Na druhej strane, ako bolo uvedené v bode 49 tohto rozsudku, smernica 68/151 stanovuje zverejnenie údajov uvedených v jej článku 2 ods. 1 písm. d) a j) najmä z dôvodu, že akciové spoločnosti a spoločnosti s ručením obmedzeným ručia vo vzťahu k tretím osobám iba svojím majetkom, takže tieto tretie osoby znášajú zvýšené hospodárske riziko. Vzhľadom na toto riziko sa javí ako odôvodnené, že fyzické osoby, ktoré sa rozhodnú podieľať na hospodárskom živote formou takejto spoločnosti, sú povinné zverejniť údaje o svojej totožnosti a funkciách, ktoré vykonávajú v rámci spoločnosti, keďže v okamihu, v ktorom sa rozhodnú pre takúto činnosť, sú si tejto povinnosti vedomé.

60 Napokon, pokiaľ ide o článok 14 prvý odsek písm. a) smernice 95/46, treba konštatovať, že hoci z vyššie uvedených úvah vyplýva, že v rámci zváženia, ktoré treba vykonať podľa tohto ustanovenia, sa má v zásade zohľadniť potreba chrániť záujmy tretích osôb voči akciovým spoločnostiam a spoločnostiam s ručením obmedzeným a zabezpečiť právna istota, ako aj poctivosť v obchodnom styku, a teda riadne fungovanie vnútorného trhu, nemožno vylúčiť, že existujú osobitné situácie, v ktorých je z prevažujúcich a legitímnych dôvodov vyplývajúcich z konkrétneho prípadu dotknutej osoby a po uplynutí dostatočne dlhej lehoty od zrušenia predmetnej spoločnosti výnimočne odôvodnené obmedziť prístup k jej osobným údajom zapísaným v registri na tretie osoby, ktoré preukážu osobitný záujem na nahliadnutie do týchto údajov.

61 V tejto súvislosti treba však spresniť, že konečné rozhodnutie o tom, či fyzické osoby, na ktoré sa vzťahuje článok 2 ods. 1 písm. d) a j) smernice 68/151, môžu požiadať orgán zodpovedný za vedenie registra o takéto obmedzenie prístupu k jej osobným údajom na základe posúdenia konkrétneho prípadu, je vecou vnútroštátnych zákonodarcov, pretože uplatnenie článku 14 prvého odseku písm. a) smernice 95/46 podlieha výhrade, aby vnútroštátne právo nestanovovalo odporujúce ustanovenie.

62 Vnútroštátnemu súdu prislúcha v tejto súvislosti overiť stav svojho vnútroštátneho práva.

63 Pokiaľ by z tohto overenia vyplynulo, že vnútroštátne právo pripúšťa takéto žiadosti, je vecou vnútroštátneho súdu s prihliadnutím na všetky relevantné okolnosti a čas, ktorý uplynul od zrušenia spoločnosti, aby posúdil, či existujú prípadné prevažujúce dôvody hodné ochrany, ktoré by eventuálne vo výnimočných prípadoch mohli odôvodniť obmedzenie prístupu tretích osôb k údajom v registri spoločností, ktoré sa týkajú pána Manniho a z ktorých vyplýva, že bol jediným konateľom a likvidátorom spoločnosti Immobiliare Salentina. V tejto súvislosti treba uviesť, že samotné tvrdenie, že nehnuteľnosti turistického komplexu postavené spoločnosťou Italiana Costruzioni, ktorej jediným konateľom je v súčasnosti pán Manni, sa nepredávajú z dôvodu, že potenciálni záujemcovia o tieto nehnuteľnosti majú prístup k týmto údajom z registra spoločností, nemožno považovať za taký dôvod, a to najmä vzhľadom na legitímny záujem týchto osôb mať tieto informácie.

64 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 6 ods. 1 písm. e) a článok 12 písm. b) a článok 14 prvý odsek písm. a) smernice 95/46 v spojení s článkom 3 smernice 68/151 sa majú vykladať v tom zmysle, že za súčasného stavu práva Únie prislúcha členským štátom určiť, či fyzické osoby uvedené v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) tejto poslednej uvedenej smernice môžu od orgánu zodpovedného za vedenie registra žiadať, aby na základe konkrétneho posúdenia overil, či je z prevažujúcich a legitímnych dôvodov týkajúcich sa ich osobitnej situácie a po uplynutí dostatočne dlhej lehoty od zrušenia dotknutej spoločnosti výnimočne odôvodnené obmedziť prístup k osobným údajom zapísaným v tomto registri, ktoré sa týkajú týchto fyzických osôb, na tretie osoby, ktoré preukážu osobitný záujem na nahliadnutí do týchto údajov.

O trovách

65 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

Článok 6 ods. 1 písm. e) a článok 12 písm. b) a článok 14 prvý odsek písm. a) smernice Európskeho parlamentu a Rady 95/46/EHS z 24. októbra 1995 o ochrane fyzických osôb pri spracovaní osobných údajov a voľnom pohybe týchto údajov v spojení s článkom 3 prvej smernice Rady 68/151/EHS z 9. marca 1968 o koordinácii ochranných opatrení, ktoré členské štáty vyžadujú od obchodných spoločností na ochranu záujmov spoločníkov a tretích osôb v zmysle druhého odseku článku 58 zmluvy s cieľom zabezpečiť rovnocennosť týchto ochranných opatrení v rámci celého spoločenstva, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/58/ES z 15. júla 2003, sa majú vykladať v tom zmysle, že za súčasného stavu práva Únie prislúcha členským štátom určiť, či fyzické osoby uvedené v článku 2 ods. 1 písm. d) a j) tejto poslednej uvedenej smernice môžu od orgánu zodpovedného za vedenie centrálneho registra, obchodného registra alebo registra spoločností žiadať, aby na základe konkrétneho posúdenia overil, či je z prevažujúcich a legitímnych dôvodov týkajúcich sa ich osobitnej situácie, po uplynutí dostatočne dlhej lehoty od zrušenia dotknutej spoločnosti výnimočne

odôvodnené obmedziť prístup k osobným údajom zapísaným v tomto registri, ktoré sa týkajú týchto fyzických osôb, na tretie osoby, ktoré preukážu osobitný záujem na nahliadnutí do týchto údajov.

Podpisy